

GREENPEACE

milieudefensie
voor veranderaars

Vogelbescherming
NEDERLAND

Een groen gesprek met Sigrid Kaag: “De coronacrisis is geen excuus. We moeten dit zelf willen, het klimaat is een politieke verantwoordelijkheid.”

In aanloop naar de verkiezingen interviewen Greenpeace Nederland, Milieudefensie en Vogelbescherming Nederland de lijsttrekkers. De afgelopen vier jaar is ‘klimaat’, en vooral de klimaatcrisis, steeds hoger op de politieke agenda komen te staan. Gelukkig maar, want de problemen die deze crisis veroorzaakt, worden op steeds meer plaatsen zichtbaar en voelbaar. Sigrid Kaag, lijsttrekker van D66, vertelt ons wat haar plannen zijn om de klimaatcrisis aan te pakken.

Mevrouw Kaag, hoe hoog staan klimaat en natuur op uw lijstje van verkiezingsthema’s?

Klimaat is wat mij betreft hét thema, van nu en de toekomst. We hebben geen schijn van kans als we nu niet onze ambitie enorm verhogen. Ik hoop ook dat veel politieke partijen doorhebben dat klimaat niet een kwestie van ‘leuk erbij’ doen is.

D66 zat natuurlijk in het kabinet de afgelopen vier jaar. Waar bent u trots op, als het om klimaat gaat?

Het grootste succes is natuurlijk het klimaatakkoord en de klimaatwet, en onlangs hebben we de vliegtax erdoorheen kunnen slepen. Ook het principe van 'de vervuiler betaalt CO2-belasting op de vervuulende industrie' is een enorm belangrijke stap.

Waar zet u op in als D66 in het volgende kabinet komt?

Ik denk dat bij een volgende formatie de klimaatambitie echt heel duidelijk moet zijn, en dat we die met z'n allen, koste wat kost, gaan halen. De coronacrisis is geen excuus. De verkiezingen zijn een moment van keuze, van richting en inzet. We moeten dit zelf willen, het is een politieke verantwoordelijkheid.

Het huidige beleid belast de burger wel buitenproportioneel. Hoe gaat D66 klimaat- en milieubeleid eerlijk maken?

Klimaat is inderdaad ook een kwestie van rechtvaardigheid. Het is een grote opdracht om met een progressief kabinet de vervuulende industrie de meeste lasten te laten dragen. Wij moeten de burger helpen om de transitie te maken en de mogelijkheden beschikbaar maken door subsidies, het warmtefonds en andere manieren om zonnepanelen te organiseren en elektrisch rijden goedkoper te maken. Verder moet openbaar vervoer overal beschikbaar zijn.

En hoe zou dat in de praktijk dan moeten uitwerken? Gaat dat via een CO2-belasting of heeft u andere plannen?

Ja, bijvoorbeeld een CO2-belasting of subsidies. Via fiscale prikkels kun je ervoor zorgen dat er versnelling komt in het aanpassen en isoleren van woningen en in de aanleg van zonnepanelen. Je moet geld beschikbaar maken en tegelijkertijd kun je ook weer inkomsten genereren via heffingen.

Maar als we te streng zijn voor bedrijven, dan hebben we straks geen Tata Steel meer in Nederland.

Het risico van het vertrek van bedrijven naar het buitenland is een reële component. Maar het mooie is dat door bewustwording van de consument, bewustwording over de regelgeving en het belang van wetgeving de meeste bedrijven aan de goede kant van de geschiedenis willen staan. Ze weten dat ze die transitie moeten maken en dat daar ook hun belang ligt: het belang van een groenere toekomst. De banen van de toekomst zitten in goede inzet van technologie, verduurzaming en een versnelling van de vergroening. En wij moeten daar politiek eisen aan durven te stellen.

“Het heeft geen zin om naar alle internationale klimaatconferenties te gaan als we zelf niet heel helder zijn over onze eigen plicht.”

D66-leden hebben het CO2-reductiedoel voor 2030 opgehoogd naar 60 procent. Hoe gaat u daar straks voor zorgen aan de formatietafel?

Je moet een heel duidelijk plan hebben en dat hebben wij. Daarbij denken we zowel aan de burger als aan de sociale en economische dimensie. Hoe gaan we dat halen? Goede afspraken maken. We moeten ervoor zorgen dat we nooit meer door burgers, terecht, voor de rechter worden gesleept omdat we te langzaam zijn gebleken in klimaatambities. We hebben gewoon geen excuus.

Gelooft u dat het nog gaat lukken om onder de anderhalve graad opwarming te blijven?

Dat moet wel. Het is een kwestie van: hoe gaan we het doen? Het heeft geen zin om naar alle internationale klimaatconferenties te gaan als we zelf niet heel helder zijn over onze eigen plicht. Ik ben hoopvol, juist door het aantreden van president Biden in de VS en de benoeming van klimaatgezant Kerry. Nieuw leiderschap krijgt ook internationaal weer een stem, die ook de Europese Unie zal dwingen verdere voortgang te maken. We worden geholpen door een duidelijke doelstelling die ook gezet is op Europees niveau via de Green Deal. Dus wij hoeven, hoe lastig het ook is, alleen maar te leveren.

Over draagvlak en impopulaire standpunten gesproken: ‘wind op land’. Hoe ziet u de noodzakelijke opwek van schone energie ten opzichte van de broodnodige bescherming van de biodiversiteit?

Dat moet natuurlijk samengaan. We moeten goed in kaart brengen wat de mogelijke risico's en gevolgen zijn voor het verlies van biodiversiteit. Dat moeten we tegengaan, of we moeten andere

keuzes maken. Tegelijkertijd moeten we natuurlijk ook met de natuurorganisaties en de omwonenden goed overleg plegen aan de voorkant. Niet achteraf, als het al gepland is of staat.

Iets anders, de luchtvaart. In jullie programma staat dat Lelystad Airport open kan voor commerciële vluchten als de vervuiling gelijk blijft. Is dat wel in lijn met die anderhalve graad en het CO2-plafond?

Dat betekent niet groei voor Schiphol én groei voor Lelystad. We stellen scherpe voorwaarden voor Lelystad: geen laagvliegroutes, geen stikstofproblemen, en het mag alleen als overloopluchthaven van functioneren. Er moet een einde komen aan de ongebreidelde groei. We zijn natuurlijk als mensen gewend te reizen en economisch zijn we best wel afhankelijk van luchtvracht en zakelijk verkeer. Maar de vervuilende elementen van luchtverkeer moeten natuurlijk aangepakt worden. Ik ben me ervan bewust dat de technologie helaas nog een beetje op zich zal laat wachten. We moeten kijken hoe we de vervuiling, de emissies kunnen terugschroeven en wat het beleid betekent voor de omwonenden en de leefomgeving.

Dan maken we even een sprongetje naar weidevogels. De grutto is bijna niet meer te vinden. Wat moet er gebeuren in het landbouwbeleid om de achteruitgang van de weidevogels te stoppen?

Dan kom je terug op de fundamentele keuze voor kringlooplandbouw en een andere manier van bouwen, verbouwen en gebruik van het land. Maar heel concreet: als we rijpe mest gaan gebruiken, geef je regenwormen weer de kans om naar boven te komen – en dat is het beestje waar de weidevogel van leeft, waardoor hij kan tieren en zich op zijn gemak voelt. Dat is zijn ecosysteem. Verder betekent het ook een ander gebruik van de landbouwgronden: minder intensief

en op een natuurlijke manier, zodat het landschap zelf verandert. Dat is goed voor vogels, wandelaars en de dieren.

We moeten het dus zoeken in de verbetering van bodemleven. Hoe gaat D66 de boerenstand helpen met die omslag?

In Nederland hebben wij ons ingezet voor een fonds, maar het moet veel groter en veel meer. We moeten boeren natuurlijk blijven helpen bij de uitkoop en de warme sanering. Maar ook bij de transitie, als het gaat om de kennis die ze nodig hebben, en nieuwe middelen die ze gebruiken om kringlooplandbouw te bevorderen. Halvering van de veestapel is een heel hard, maar meetbaar punt wat echt een groot verschil gaat maken. Moeilijke tijden en harde keuzes, maar er is geen tijd voor halve maatregelen.

Dat is een mooi bruggetje naar ons laatste onderwerp: natuur. Bossen verdwijnen en natuurgebieden verdrogen, ook in Nederland. Bedrijven hebben ondanks veel beloftes toch onvoldoende gedaan om ontbossing te stoppen.

We moeten volledig inzetten op maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid is daar een centraal criterium in. Dat betekent ontbossing tegengaan, alleen maar duurzaam produceren, en ook een eerlijk loon betalen voor arbeiders ver weg. Niet alleen hier, maar ook als je in Indonesië produceert, bijvoorbeeld palmolie of soja. Tegelijkertijd moet er verantwoording afgelegd worden over de productie, over de manier waarop zaken gaan binnen hun keten. Dat doe je via keurmerken, maar ook via transparante rapportage. Maar ik ben voor een wettelijk verplicht kader waarbij er ook sancties zijn bij niet naleven. Vrijwillig mag niet vrijblijvend zijn.

De Waddenzee is ons belangrijkste natuurgebied en essentieel voor veel vogels. Toch is het voortbestaan in gevaar, onder andere door economische activiteiten zoals visserij en mijnbouw in bodem. Krijgt het Waddengebied voldoende bescherming vindt u?

De Waddenzee moet net als klimaat en natuur heel hoog op de agenda staan. We moeten de schade beperken en er moet worden gewogen wat iets betekent voor de bodemgrond – bijvoorbeeld of garnalenvisserij nog wel de verstandigste weg is. Wat zijn de negatieve gevolgen? Als het een harde keuze is, moet natuurbescherming bovenaan staan.